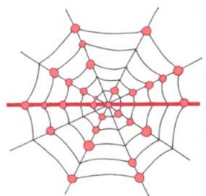

Lesvoorbereidingsformulier tekstbegrip

Tekst of (prenten)boek: Een bos – Marc Martin (groep 1/2/3)

Overkoepelend thema waar de tekst bij past: Klimaat en natuur. Dit is een tekst die past aan het einde van het thema als de leerlingen al kennis hebben over de groei en voordelen van bomen.

Het situation-model (rode draad)

Wat wil ik dat leerlingen overkoepelend leren, begrijpen en onthouden? Wat is het kerndoel van je lessenserie?

Situation model

Ik wil in ieder geval dat leerlingen weten wat ervoor gezorgd heeft dat het bos is verdwenen, wat hier de gevolgen van zijn en wat je kan doen om het weer te herstellen.

Kerndoel

Leerlingen kunnen benoemen welke oorzaken, gevolgen en oplossingen er in het boek worden genoemd voor het verdwijnen en teruggroeien van het bos.

Taalkenmerken

Wat valt je op aan de taal- en tekstkenmerken? Stijl van de schrijver, vertelperspectief, woordenschat, tekstsoort, illustraties?

De illustratie sluiten sterk aan op het verhaal en ondersteunen de boodschap van de schrijver. De tekst is redelijk eenvoudig, maar er is een onderliggende boodschap die de schrijver wil meegeven.

Tekststructuur

Welke tekststructuur heeft de tekst? Beschrijvend, chronologisch, oorzaak-gevolg, probleem-oplossing en/of vergelijkend?

Er is een mix tussen chronologie en oorzaak-gevolg

Sessie 1

Sessie 2

Sessie 3

Inhoudelijk lesdoel

<i>Wat wil ik dat leerlingen per sessie leren, kunnen beschrijven of navertellen?</i>	Ik kan vertellen wat er in het begin, midden en einde van het verhaal gebeurt met het bos.	Ik kan vertellen hoe het met het bos gaat op verschillende momenten in het verhaal en wat hier de oorzaken van zijn.	Ik kan vertellen wat de schrijver wil vertellen met dit verhaal en hoe ik zelf goed voor de natuur kan zorg.
Voorkennis <i>Woordenschat of kennis die ik wil activeren of wil aanbrengen</i>	Laat kinderen even kort overleggen met hun kniemaatje over de volgende vraag: <i>Op welke plekken speel jij allemaal buiten?</i>	Pak de tekeningen er nog een keer bij. Laat de kinderen weer kort even het verhaal navertellen aan hun kniemaatjes.	Laat leerlingen tegen elkaar vertellen wat er gebeurde met de stad toen het bos was verdwenen.
Tekstgerichte vragen (praten) <i>Welke tekstgerichte vragen stel ik per sessie? Van letterlijke naar meer afleidende vragen. Welke HOTS-vragen stel ik? Welke werkvorm zet ik in?</i>	Ter ondersteuning van de structuur: <i>Waar eindigt het begin van het verhaal?</i> <i>Waarom eindigt het begin hier?</i> <i>Waar eindigt de kern (midden) van het verhaal?</i> <i>Waarom eindigt de kern hier?</i> Ter ondersteuning van de inhoud: <i>Wat gebeurt er aan het begin van de kern met het bos?</i> <i>Wat gebeurt er met het bos in de kern?</i> <i>Wat gebeurt er aan het einde met het bos?</i>	<i>Hoe gaat het nu met het bos?</i> <i>Waarom gaat het nu beter/slechter met het bos?</i> <i>Wat is het gevolg van dat het slechter gaat met het bos?</i> <i>Wat zie je op de prenten gebeuren nu het bos weg is?</i>	<i>Welke redenen waren er in het boek waardoor het beter gingen met het bos?</i> <i>Welke redenen waren er in het boek waardoor het slechter gingen met het bos?</i> <i>Wat gebeurde er toen het bos weg was? Wat waren de nadelen?</i> <i>Wat is de belangrijkste boodschap die de schrijver wil vertellen (wat wil hij jullie vertellen of leren?). Waarom zou de schrijver dat willen?</i> Eigen ervaring: <i>Hoe zorg jij goed voor de natuur?</i> <i>Waarom moeten we goed zorgen voor de natuur? Wat zijn de voordelen?</i>
Aantekeningen (schrijven) <i>Op welke manier laat ik leerlingen schrijven in, bij of over de tekst? Op welke manier wordt de tekst</i>	Geef elke leerling een A3 blad die verdeeld is in drie verschillende vakken. Markeer de vakken met begin, midden en	Maak een grafiek over de staat van het bos en de oorzaken die hiervoor zorgen. Model De eerste twee prenten van het boek	Maak een woordweb op het bord met ideeën hoe je goed voor de natuur kan

<i>geordend? In een tekening, tabel, schema of met behulp van concreet materiaal? Welke werkvorm zet ik in?</i>	eind. Laat kinderen een tekening maken over wat er gebeurt met het bos aan het begin, midden en het einde.	zodat de leerlingen snappen hoe de grafiek werkt. Laat vervolgens leerlingen samen met hun kniemaatje overleggen waar de volgende stip moet en vraag het vervolgens aan enkele leerlingen. Dit kan je klassikaal doen of in kleine groepjes (zie het kopje instructie voor een voorbeeld en uitleg).	zorgen en wat hier de voordelen van zijn.
Instructie <i>Hoe lees ik/lezen de leerlingen de tekst? Op welke momenten moet ik modellen of scaffolden? Hoe pas ik het GRRIM-model toe?</i>	Lees het verhaal voor aan de leerlingen. Model bij het voorlezen duidelijk dat er verschillende dingen gebeuren in het verhaal. Bij de tekst: ‘Op een dag begonnen mensen bomen om te hakken’ kan je het volgende modellen: “<i>Hee, hier gaat er iets gebeuren met het bos. Ik weet dat er aan het begin van de kern (het midden van het verhaal) altijd iets gebeurt. Dan zal hier de kern dus wel beginnen, want iemand het een stukje bos kappen.</i>”. Model ook hardop waar het einde van de kern is en waar het einde begint en waarom. Stel ook controle van begrip vragen (zie tekstgerichte vragen).	Lees de tekst nog een keer voor. Vraag nu aan de kinderen om tijdens het lezen met hun duim(en) aan te geven hoe het op dat moment met het bos gaat. Duim omhoog is goed, midden is iets minder en duim naar beneden is slecht. Model dit ook de eerste keer. Begin met de duim in het midden (nog maar 1 boom), duim langzaam omhoog, iets terug als er een boom wordt gekapt etc. Vraag telkens aan de kinderen ook telkens waarom ze dat denken en waar ze dat zien in het boek (bewijs in de tekst).	Kijk terug naar de oorzaken die je in sessie twee op een blad hebt opgeschreven. Bespreek met de leerlingen of het wegspoelen van een stad echt kan gebeuren als een bos wordt omgekapt. Bespreek met de kinderen wat er kan gebeuren als we slecht voor de natuur zorgen en waar de natuur allemaal goed voor is. Vul het woordweb vervolgens aan met eigen ideeën van de kinderen over hoe we goed voor de natuur kunnen zorgen en redenen waarom we dit zouden doen? Bespreek vervolgens met de kinderen wat de belangrijkste boodschap van de schrijver is en wat hij wil bereiken met dit boek (zie tekstgerichte vragen).

		Deel de prenten uit aan de kinderen en laat deze op volgorde op de grond leggen. Leg vervolgens per prent een stip bij de staat van het bos. Maak hier een grafiek van (zie voorbeeld). Betrek hier telkens de kinderen bij. Laat ze eerst zelf even overleggen of laat deze grafieken maken in groepjes. Bespreek telkens ook bij het leggen van de stip wat de reden is dat het nu slechter of beter gaat met het bos. Schrijf deze redenen op een los vel (nodig voor sessie 3)	
Differentiatie <i>Welke interventies zet ik in voor mijn zwakkere en sterkere lezers?</i>	Kinderen die het nog lastig vinden kunnen onder begeleiding van de leerkracht samen een tekening maken over het begin, kern en eind. De sterkere leerlingen kunnen zelf al een tekening maken. Mogelijk kan je hen erop wijzen dat er in de kern meerdere dingen gebeuren en dat je deze terug wilt zien	Je kan de sterke lezers mogelijk de grafiek zelf in een groepje laten maken, terwijl je de grote grafiek met de klas maakt. Doe wel de eerste paar prenten voor met de gehele klas.	Mocht er weinig kennis aanwezig zijn in de klas kan het helpen om het fragment In Actie voor Bomen, van SchoolTV (link) ter ondersteuning te kijken. Doe dit pas als je alle inhoud van het boek hebt besproken en met eigen ideeën gaat aanvullen.

	(denk hierbij aan kappen van het bos, bouwen van de stad, storm en overstroming).	Bij een sterke klas kan je de werkvorm ook geheel in groepjes laten doen. Gebruik hiervoor de fases van ik-wij-jullie	
Evaluatie <i>Hoe controleer ik of het lesdoel is behaald?</i>	Laat kinderen aan de hand van hun tekening tegen hun kniemaatje het verhaal navertellen. Je kan dit ook klassikaal bespreken en een aantal kinderen de beurt geven a.d.h.v. beurtstokjes.	Vraag een paar leerlingen om langs de grafiek te lopen en het verhaal te vertellen. Vraag d.m.v. beurtstokjes aan een aantal kinderen wat de reden was dat het beter of slechter ging.	Laat de kinderen kort nog even aan elkaar vertellen waarom het belangrijk is om goed voor de natuur te zorgen.